

A group of six children are running through tall, green grass in a park, holding hands. They are seen from behind, moving away from the viewer. The children are wearing casual summer clothes. On the left side of the image, there is a stylized, light blue line-art overlay of a city skyline. This overlay includes various icons: a building with a cross (hospital), a building with a flame (fire), a car, a bus, a person running, a person sitting on a bench, and a person standing. The background is a bright, sunny day with lush green trees.

Læsevejledning

November 2024

Børne- og Kulturforvaltningen

Køge Kommune

Torvet 1

4600 Køge

Underretningsguiden henvender sig til borgere og civilsamfundsaktører, der er bekymret for et barn eller en ung.

Der er udarbejdet en selvstændig underretningsguide, der henvender sig til personer med skærpet underretningspligt.

Forord

Alle børn og unge i Køge Kommune skal have en tryk barn- og ungdom med mulighed for at trives og udvikle sig bedst muligt personligt, socialt, sundhedsmæssigt og fagligt i meningsfulde fællesskaber.

Ansaret herfor ligger først og fremmest hos barnets eller den unges forældre.

Nogle forældre kan dog på grund af forhold hos forældrene, barnet eller den unge eller udefrakommende omstændigheder have brug for hjælp fra kommunen til at løfte det ansvar og den opgave.

Køge Kommune har derfor fokus på den tidlige opsporing af vanskeligheder hos vordende forældre, børn, unge og forældre, så den nødvendige hjælp så vidt muligt kan gives som hjælp til selvhjælp eller en anden form for tidlig, forebyggende indsats. Målet er, at flest mulige familier hjælpes til at løse problemerne, inden de vokser sig store og kræver en mere indgribende indsats fra kommunens side.

Det betyder, at udgangspunktet for alt arbejde på børne- og ungeområdet er, at det så vidt muligt sker i et samarbejde med forældrene. Barnets og den unges tarv går dog forud for alt, og særligt i sager om mistanke om overgreb, vanrøgt, negativ social kontrol og lignende alvorlige forhold begået af forældrene eller den nære familie, vil særlige procedurer gøre sig gældende, hvor forældrene ikke nødvendigvis inddrages fra starten af. Barnet og den unge skal høres og inddrages i overensstemmelse med alder og modenhed, så barnets og den unges stemme indgår som en væsentlig del af oplysningsgrundlaget.

Underretningsguiden har sit afsæt i kommunens pligt efter § 15, stk. 2, i barnets lov (BL), til at udarbejde et beredskab til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge, og kommunens pligt til efter BL § 15, stk. 3, til at udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier. Det følger af § 15, stk. 2 og 3, at beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, dog med maksimalt 4 års interval.

Køge Kommune har valgt at udvide beredskabet til også at omhandle sager om underretning vedrørende andre bekymringer end overgreb, negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme, så der også sikres fokus på og klarhed i forhold til disse væsentlige sager.

Vejledning og sparring i forhold til kvalificering af en bekymring eller underretning kan fås hos den forebyggende rådgiver, der er tilknyttet barnets eller den unges dagtilbud eller skole, eller hos Underretningsteamet i Familiecenter Køge på tlf. 5667 2681 eller 2137 7949.

Børn og unge i Køge Kommune kan henvende sig direkte til en børnerådgiver i Køge Kommune på tlf. 2033 6142 i rådhusets åbningstid eller til Børns Vilkårs børnetelefon på tlf. 11 61 11 (hele døgnet).

Pernille Sylvest
Formand for Børneudvalget

Underretningspligt for borgere og civilsamfundsaktører

BARNETS LOV § 135

Den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

1. En underretning handler om omsorg

En underretning er en beskrivelse af en bekymring for, at et barn eller en ung under 18 år udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare.

Din underretning kan hjælpe et barn eller en ung under 18 år og deres familie til at få den nødvendige hjælp fra kommunen til at forbedre barnets eller den unges forhold.

Som borger, nabo, familiemedlem, fodboldtræner eller andet ser og hører du andre ting, end fx barnets eller den unges lærer eller andre fagprofessionelle gør. Derfor er din underretning vigtig. Nogle gange drejer en underretning fra en borger sig om et barn eller en ung, som lever under uacceptable forhold, uden at andre har opdaget det. Andre gange er en underretning fra en borger den brik i puslespillet, der giver en bedre samlet forståelse af, hvilke forhold det er, barnet eller den unge lever under.

En underretning handler om at bidrage til, at der drages omsorg om de børn, unge og familier, der har behov for hjælp.

Langt de fleste underretninger fører til, at familien får hjælp i hjemmet eller hjælp af sundhedsplejersken eller barnets dagtilbud eller skole. Kommunen anbringer kun barnet eller den unge uden for hjemmet uden forældrenes samtykke i de få, mest

alvorlige tilfælde, hvor der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade ved fortsat ophold i hjemmet.

2. Hvem har underretningspligt

Pligten for borgere til at underrette til kommunen gælder for enhver borger, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer barnets eller den unges sundhed eller udvikling i fare.

Den almindelige underretningspligt omfatter således alle, der får et sådant kendskab, fx naboen, forældre til klassekammerater, fodboldtræneren, butiksindehaveren, familiemedlemmer osv.

3. Hvornår indtræder din underretningspligt

Den almindelige underretningspligt indtræder, når man får 'kendskab til', at et barn eller en ung under 18 år udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer barnets eller den unges sundhed eller udvikling i fare.

Modsat personer, der udøver offentlig tjeneste eller hverv, der har skærpet underretningspligt, har du som borger dermed først en egentlig pligt til at underrette, når du får 'kendskab', og pligten indtræder kun i tilfælde af alvorlige forhold.

Af hensyn til barnet eller den unge må du dog gerne underrette, også selvom du ikke har et egentligt kendskab, men blot grund til at antage, at barnet eller den unge kan have behov for støtte, ligesom du gerne må underrette om mindre alvorlige forhold, end de forhold, der er direkte beskrevet i § 135 og nedenfor i afsnit 10.4.

4. Hvad har du pligt til at underrette om

Underretningspligten som borger handler særligt om kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år oplever et eller flere af nedenstående forhold:

- **Psykisk vold**, fx følelsesmæssig afvisning, trusler om at blive forladt, straffet eller lignende, indespærring, omsorgssvigt, vanrøgt, ydmygende og nedværdigende behandling eller at være vidne til overgreb mod fx søskende eller forældre
- **Fysisk vold**, fx korporlig afstraffelse, slag, spark, andre former for fysisk overgreb foretaget med eller uden redskaber eller omskæring af piger.
- **Seksuelt overgreb**, fx seksuelle aktiviteter, som barnet eller den unge ikke kan forstå rækkevidden af, udviklingsmæssigt ikke er parat til og derfor ikke kan give tilladelse til eller seksuelle aktiviteter, som overskrider samfundets sociale eller retlige normer. Straffelovens §§ 210 og 213 og afsnit 24-26.
- **Negativ social kontrol**, fx handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser det enkelte barns eller unges livsudfoldelse, adfærd, ret til at træffe selvstændige valg angående eget liv og fremtid, samt grundlæggende menneskerettigheder. Negativ social kontrol vil oftest indeholde elementer af fysisk vold og/eller psykisk vold. Kan udøves af fx forældre, søskende (eventuelt påtvunget af forældrene), den udvidede familie, naboer, netværk og jævnaldrende.
- **Æresrelaterede konflikter**, fx udstødelse af familien, trusler, indespærring, psykisk eller fysisk vold, genopdragelsesrejse, tvungen forlovelse eller ægteskab eller drab. Æresrelaterede konflikter vil typisk være knyttet sammen med negativ social kontrol. Kan udøves af fx forældre, søskende (eventuelt påtvunget af forældrene), den udvidede familie, naboer, netværk og jævnaldrende.
- **Andre forhold, der kan bringe barnets eller den unges sundhed og udvikling i fare**, fx at barnet eller den unge mangler basale fornødenheder, fx mad, relevante sundhedsydelser, basal/livsnødvendig omsorg eller på anden måde udsættes for vanrøgt, eller

lever under forhold i hjemmet, som er påvirket af psykisk sygdom eller misbrug enten hos barnet eller den unge selv eller hos de voksne i hjemmet, der bringer barnets eller den unges sundhed eller udvikling i fare.

5. Hvor kan du få råd og vejledning

Hvis du har brug for råd og vejledning i forhold til, om eller hvordan du skal underrette, kan du kontakte:

- Underretningsteamet i Familiecenter Køge på tlf. 56 67 26 81 eller 21 37 79 49

Råd og vejledning kan ske anonymt, hvis du ønsker det.

6. Hvordan underretter du

1. Du kan underrette ved at:

- Udfylde og indsende underretningsskemaet på www2.borgeronline.dk/259/kb1072ff
- Send en sikker mail til underretninger@koege.dk, eller
- Ringe til Underretningsteamet i Familiecenter Køge på tlf. 5667 2681 eller 2137 7949

2. Skriv gerne citater i underretningen (hvis du har hørt barnet, den unge eller forældre sige noget, som giver dig anledning til at underrette) og beskriv dine observationer (hvad du har set eller hørt) – gerne med datoangivelse, hvis det er muligt.
3. Du har mulighed for at underrette anonymt, hvis du benytter denne mulighed og ikke selv oplyser navn, relation osv., da der er snævre grænser for, hvad Familiecenter Køge efterfølgende kan anonymisere. Køge Kommune foretrækker, at du angiver dit navn og kontaktdata, så fx forståelsesspørgsmål kan afklares. Eftersom barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver har ret til at se underretningen, anerkender vi dog, at nogle borgere i særlige tilfælde kan foretrække at underrette anonymt.

4. Hvis din underretning handler om psykisk eller fysisk vold, seksuelle overgreb eller negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter, bør du ikke fortælle barnets eller den unges familie, at du har underrettet.

5. **Ved behov for akut indgriben** (fx hvis du hører eller ser barnet blive slået, eller hvis forældrene på grund af fuldkab eller slagsmål er ude af stand til at tage vare på deres barn):

- Indenfor almindelig åbningstid:
Kontakter Underretningsteamet i Familiecenter Køge på tlf. 56 67 26 81 eller 21 37 79 49
- Udenfor almindelig åbningstid
Kontakter Familiecenter Køges sociale døgnvagt via politiet på tlf. 114 eller 112 (helt akut)
- Underretningen kan registreres som anonym, hvis du optræder anonymt.

7. Hvad sker der efter en underretning

Efter modtagelsen af din underretning skal Familiecenter Køge:

1. Inden for 24 timer vurdere, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare, og om der er behov for akut handling
2. Afklare, om der er søskende i hjemmet, som sagen også vækker bekymring for
3. Beslutte det videre forløb, herunder børnesamtale med eller uden forældremyndighedsindehavers samtykke og tilstedeværelse, og inddragelse af forældrene
4. Screene sagen, jf. BL § 18, og træffer afgørelse om iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. §§ 20-22 – også i forhold til eventuelle andre børn i familien – medmindre særlige forhold giver anledning til at fravige hovedreglen i § 20, stk. 1, nr. 2
5. Beslutte, om der skal iværksættes sideløbende indsatser efter barnets lov
6. Inden for 6 dage sende en kvittering på modtagelse af underretningen til underretter (forudsat, at du ikke har underrettet anonymt)
7. Ved mistanke om overgreb, negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter, ekstremisme eller radikalisering vil Familiecenter Køge inddrage elementer fra de procedurer, der er beskrevet i afsnit 7-9.

Selvom du har underrettet, er du ikke part i sagen, og du har derfor ikke ret til at få oplysning om, hvad der konkret sker i sagen på baggrund af din underretning.

